

З дати набрання чинності Законом і до закінчення дії воєнного стану максимальна тривалість щорічної основної відпустки становитиме 24 календарних дні. Якщо тривалість щорічної основної відпустки працівника становить більше 24 календарних днів, різниця днів відпустки не втрачається, а має бути надана після закінчення дії воєнного стану [4].

Протягом періоду дії воєнного стану роботодавець на прохання працівника може надавати йому відпустку без збереження заробітної плати без обмеження строку, встановленого частиною 1 статті 26 Закону України «Про відпустки» [2].

Таким чином, трудові відносини в умовах воєнного стану мають свої особливості, зумовлені необхідністю протидії зовнішній загрозі, мобілізації економіки та підтримання громадського порядку.

Література

1. Закону України «Про відпустки» від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 11.04.2022 р).
2. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 р. № 2136-IX. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> (дата звернення: 11.04.2022 р).
3. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 11.04.2022 р).
4. Коментар Мінекономіки до Закону України від 15.03.2022 р. № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану». Міністерство економіки України: веб-сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=7ca63edc-a033-4a4e-a29b-9157cb5a69a2&title=KomentarMinekonomikiDoZakonuUkrainiVid15-Bereznia2022-R-2136-ikhproOrganizatsiiuTrudovikhVidnosinVUmovakhVonnogoStanu> (дата звернення: 11.04.2022 р).

УДК 341.322.5

*О.О. Скрильник, к.ю.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО В ПЕРІОД ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

У сучасних умовах існування, враховуючи встановлений міжнародний правопорядок, найбільш негативним явищем є територіальне поширення локальних збройних конфліктів, виникнення їх у різних регіонах земної кулі, що раніше відрізнялися політичною та економічною стабільністю.

Нажаль, спостерігається зростання числа збройних конфліктів, зокрема, і військові дії в Україні не стали виключенням, які характеризуються надмірною жорстокістю і грубим порушенням норм міжнародного гуманітарного права з боку держави агресора.

З часів Нюрнберзького трибуналу 1945-го року визначено чотири види міжнародних злочинів. Найдавнішими є воєнні злочини, вони існують ще з 19-го століття і стосуються саме захисту цивільного населення від наслідків війни, потім було визначено злочини проти людяності – систематичні та широко поширені напади на цивільне населення; геноцид – знищення груп людей; і останнім було визначено злочин агресії, тобто розгортання та ведення явно злочинної війни.

Така концепція злочинів агресії була з інтегрована у законодавство Радянського Союзу, і поняття злочину агресії і досі існує в законодавствах України, Білорусії і росії. Не зважаючи на це, останні дві, все ж таки порушили норми міжнародного гуманітарного права, і здійснили злочин агресії відносно України.

Статут ООН закріплює юридичний обов'язок держав „здійснювати міжнародне співробітництво в вирішенні міжнародних проблем економічного, соціального, культурного і гуманітарного характеру” [1, ст. 1]. У сучасному міжнародному праві існує поняття саме обов'язку держав співпрацювати один з одним і з ООН. До 1945 р. співробітництво між державами залежало від їхньої доброї волі, а з прийняттям Статуту ООН у міжнародну практику ввійшов принцип співробітництва держав. Обов'язок держав співпрацювати одна з одною і ООН викликана двома основними причинами. Перша – підтримувати мир і безпеку можна тільки за допомогою співробітництва в різних сферах міжнародного життя; друга – сучасні проблеми настільки ускладнилися, що поодиночі їх вирішити практично неможливо.

Відповідно до резолюції Генеральної Асамблеї ООН про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння, держава не може ухилитися від відповідальності, посилаючись на ту обставину, що відповідно до внутрішнього законодавства ці дії не потрібно робити або потрібно робити іншим способом. У Віденській конвенції про право міжнародних договорів 1969 р. встановлено, що держава „не може посылатися на положення свого внутрішнього права як виправдання для невиконання нею договору” [2, ст. 27].

Сьогодні основу правового регулювання гуманітарних питань становлять Женевські конвенції про захист жертв війни (міжнародні багатосторонні угоди в галузі законів і звичаїв війни, спрямовані на захист жертв збройних конфліктів). У 1949 р. у текст чотирьох Женевських конвенцій, які визначають були внесені в досконалість розроблені положення про обов'язок держав забезпечувати карні санкції і переслідування порушників міжнародного гуманітарного права. Кожна Конвенція містить точне визначення дій, що входять до складу „серйозних порушень” цієї Конвенції. Серйозними порушеннями вважаються: убивства, катування, розправа без суду над особами, що знаходяться під захистом, напад на цивільне населення, напрямок воєнних операцій на устаткування, що знаходиться під захистом, або на місцевості, що не обороняються, віроломне використання емблеми Червоного Хреста,

депортація населення окупованої території, взяття заручників.

Протокол I доповнює Женевські конвенції, вносячи в перелік порушень, що вже перераховані в Конвенціях, ще кілька важких порушень. Порушення кваліфікуються як важкі, якщо вони вчинені навмисно і стали причиною смерті або скалічення людей, завдають серйозної шкоди здоров'ю, наприклад: атаки, спрямовані на цивільне населення; не вибіркові атаки або атаки, спрямовані на спорудження й установки, що є небезпечними, причому відомо, що така атака призведе до значного ушкодження цивільних об'єктів [3, ст. 85].

Кожна країна, що підписала Конвенції, бере на себе зобов'язання ввести у своєму законодавстві в дію норми, що забезпечували б ефективне карне переслідування осіб, що зробили або наказали зробити ті або інші серйозні порушення, що передбачені Конвенціями. Кожна держава також зобов'язується розшукувати осіб, що обвинувачуються в тому, що вони зробили або наказали зробити вищезгадані серйозні порушення.

На сьогоднішній день практичний ефект цих положень незадовільний. Далеко не всі країни ввели у своє законодавство спеціально передбачені карні санкції проти осіб, винних у серйозних порушеннях, відповідно до вимог Конвенцій. У багатьох державах вважають, що їхнє карне законодавство цілком забезпечує судове переслідування осіб, що вчинили серйозні правопорушення.

Література

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду від 26.06.1945 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010

2. Віденська конвенція про право міжнародних договорів: від 23 трав. 1969 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1986. – № 17. – Ст. 343.

3. Конвенція про захист цивільного населення під час війни URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_154

УДК 341.31

*О.О. Скрильник, к.ю.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

СПЕЦІАЛЬНИЙ ТРИБУНАЛ З АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

За злочини, що сьогодні вчиняються в ході здійснення вторгнення на територію України повинні понести відповідальність винні особи.

Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй визначила агресію як застосування державою збройної сили проти суверенітету, територіальної цілісності або політичної незалежності іншої держави або застосування сили будь-яким іншим чином, що суперечить Статуту Організації Об'єднаних Націй. У Резолюції про визначення агресії 1974 р. перераховано сім видів дій, які розглядаються як акти агресії:

1) вторгнення або напад збройних сил однієї держави на територію